

fremfat den Bemærkning, at man i Aaret 1850, da disse Forhold første Gang kom til Behandling her i denne Sal, skulde have næret Haab om at see Controlbestyrelsens Embedsmænd, overhovedet den danske Embedsstand, bethdeligt formindsket, men at dette Haab skulde være blevet sluffet. Jeg er ikke istand til med Tal strax at kunne modbevise denne Paastand; men efter det almindelige Kjendskab, jeg har til vore administrative Forhold, holder jeg mig overbevist om, at denne Bemærkning ikke er grundet. Det gaaer nemlig ikke an ligesom at lægge sammen, hvormange over- og underordnede Embeds- og Bestillingsmænd fra oven og nedad, der nu er, og sammenligne dette Antal med, hvormange der var i Aaret 1850; men man maa see hen til, hvilke de forskjellige Embedsclasser ere, og da vil det ikke være undgaaet de Herrer's Opmærksomhed, at vi nu have hele Classer af Bestillingsmænd, som man paa den Tid neppe kjendte af Navn. Jeg skal saaledes blot nævne alt, hvad der vedkommer Telegraphvæsenet og fremdeles skal jeg nævne alt, hvad der vedkommer Jernbanebestyrelsen, hvor Regjeringens Virksomhed, det Krav, der stilles til Regjeringens Deeltagelse er bleven bethdelig forøget, ikke blot ved Overtagelsen af de jydsk og sjenste Baners Drift, men overhovedet ved den Masse Undersøgelser, ved den Correspondance og ved den Behandling af alle disse Forhold, som de materielle Interessers Udvikling her i Landet have ført med sig. Vi maae jo nemlig ikke glemme, mine Herrer, at hvis vi i 1850 kunde være blevene staaende accurat paa det Punct, hvor vi dengang befandt os, vilde her naturligviis ikke have været Brug for den Masse Embedsmænd, der nu maa have; for det Første naturligviis ikke, hvor hele nye Bestyrelsesgrene ere staaede, men heller ikke i mange Forhold, som siden den Tid have udviklet sig, og hvorved Kravet er blevet større. Det er naturligt, at saafremt man vil være retfærdig, maa man, naar man vil anstille en Sammenligning, tage Hensyn til, hvilke Krav der i Løbet af 20 Aar ere stillede i alle Retninger. Forøvrigt troer jeg virkelig, at det vil være gaaet de Fleste ligesom mig, at naar de tænke over, hvorledes Forholdene

have udviklet sig siden den Tid, og da navnlig de communale Forhold, saa vil man finde, at der er en meget mindre Indblanding fra Regjeringens Side i alle disse Anliggender, end der tilforn fandt Sted; og naar man sammenligner det Lovforslag, som her nu foreligger, hvori der fremslides, hvad det paagjældende Personale i Centralbestyrelsen nu er, sammenlignet med, hvad det var for en Snees Aar tilbage, saa er der i Alt en meget væsentlig Forskjel. Der fandtes ved den ministerielle Ordning i Slutningen af 1848 her i Landet et langt større Antal Departementschefer og dermed i Forbindelse staaende Centralembetsmænd end nu. Endeel af dem kunde maaskee dengang have været affædige, men der var væsentlige Grunde til at beholde deres Kræfter. For det Første gif man frem med megen Forsigtighed, og for det Andet vare disse Embedsmænd, ifølge de da gjældende Pensionsforhold, berettigede til at beholde deres fulde da havende Gage i Pension, naar de gif af. Derfor fandt Bestyrelsen, hvoraf jeg dengang havde den Ære at være Medlem, at det var i Statskassens Interesse hellere at beholde nogle flere Departementschefer end fornødent og see Tiden an end at affædige dem, give dem deres fulde Gage i Pension og saa maaskee blive nødsaget til igjen at erstatte dem. — Jeg maa slutte mig til den ærede sidste Talers Udtalelse angaaende Departementschefeposterne. Jeg troer ikke, at den Betragtning, som er gjort gjældende imod disse Mænds Stilling, ganske passer til vore Forhold. I de Lande, hvor man kjender den overordnede Administrations Embedsmænds Vexlen tilligemed Ministeriet, det vil sige, hvor der er en Understatssecretair, som er den almindelige Betegnelse for denne Embedsmand, der vexler tilligemed Ministeren, der maa man ikke troe, at denne Understatssecretair absorberer Alt, hvad vi kalde Departementschefer; han vilde da komme meget tilkort, mine Herrer, thi naar han skal vexle tilligemed Ministeren, er han en politisk Person og forstaaer sig mange Gange ligesaa lidt paa Administrationens underordnede Anliggender i Ministeriet, hvor han træder ind, som selve Ministeren; men selv om han var nok saa routineret en Mand, selv om han nok saa